

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel II. Hoe de ghevanghenen te Dordrecht zijn aenghecomen, ende wat hen al-daer is gheschiedt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

CAPITTEL I I.

Hoe de ghevanghenen te Dordrecht zijn aenghecomen, ende wat hen al-daer is gheschiedt.

Als nu de ghebanghenen eenighe poose veurspoedelijck ghevaren hadden inde Maese/ die men al-daer noemt de Merwe/ soo heeft-men-se doen uyt hun schip gaen in een mossel-schuyte/ de welke midts de mosselen dier inne waren leelijcken stonck. Ende selue bouen toe-ghesloten zijnde heeft-men-se ghestootē ende ghepackt by-naer gheslijck de coop-lieden hunne coop-man-schappen inde vaten packen. Ende sekerlijck/ en hadden sy niet by tijde daer uyt-ghelept gheweest/ t'was groot perijckel dat sy in al-sulcke nauwe plaetse ende al-sulcken leelijcken stanck verlinacht souden hebben. D. Nicasius hadde noch by hem eenighe specerije/ de welke teghen al-sulcken ghevalle hem tot Gorcom inden kercker was ghegheuen vanden Chirurgijn/ die hy sijnen mede-ghesellen deplende / heeft daer deur de quellinghe des vuplen reuckis een wepnigh vermindert. Maer niet langhe daer naer zijn sy uyt dese schuyte ghesett in een last-schip/ ende daer in tot Dordrecht ghevaren. Al-daer zijn sy aenghecomen des son-daeghs omtrent den neghen uren veur mid-dagh. Daer hebben de soldaten den weerdighen oudē vader Wilharde weder-om den mantel af-ghehouden/ des-ghelijcks oock den Canonick Pontus heuter sijnen mantel. Item Henrico den Winder-broeder sijnen houel oft cappoen. Ende D. Nicolaes den Pastoor sijnen rock. De welke alsoo hy de ombeleefthepdt van den soldaet die hem den rock uyt-trock een luttelken teghen-stondt/ vermaent zijnde van sijnen mede-gheselle D. Lenaerd/

heeft ter-stondt ende gheerne te vreden gheweest.
 Ende hy en heeft niet behouden dan een swert lijnen
 rleedken om ouer sijn hemde aen te doen. Voorzds
 Jehan Omal met de p. incipaelste van sijn ghesellen
 inde stadt treckende / ende al-daer hem seluen wel
 toeuende / heeft de heylighe Martelaers dien daghe
 sonder noen-mael-tijdt te houden laten sitten. Men
 en was oock niet toe-ghelaten te lande te comen /
 maer zijn gehoudē in 't schip (d'welck aen de stran-
 de vast-ghemaect was) ende al-daer ghestelt tot
 spot van eenen peghelijcken. Want uyt de poorte
 vander stadt die niet verre van daer en was quamen
 de menschen met menighe gheloopen / om de ghe-
 vanghene Priesters en Geligieusen als wat nieuws
 ende wonders te sien : al-soo dat all-doen van hen
 waerachtelijck moght ghesprokē worden d'woordt
 vanden Apostel Paulus : *Wp zijn een schouw-spel*
 gheworden der wereldt / ende den Engelen / ende den
 menschen . Daer en ontbraken gheen by-namen /
 schimpen ende berispinghen teghen de Martelaers /
 ende het wasser ouer al vol ghelachs en ongheschickt
 ghetiers . Hoe wel dat daer oock by waren som-
 mighe Catholijcke inne-ghesetenē dier stadt / die
 ouer het verdriet der ghevanghenen uytter herten
 mede-lijden hadden / ende hunne droefhepdt oock
 uyt-wendelijck met tranen te kennen gauen. Onder
 welke waren-der sommighe die gheerne met gelde
 soudē gherantsoeneert hebben / haddet moghen
 gheschieden / Dierick van Emden ende Peeter van
 Alsch Minder-broeders. De vrienden vanden seluen
 van Alsch in 't schip comende hebben hem omhelst en
 hertelijcken ghecust . Maer het ghemepn ghepeu-
 pelte en hiel niet op van de ghevanghenen te bespot-
 ten ende te beschimpen ende aller-hande manieren
 van qualijck spreken te ghebruycken. Men moghte
 uyt

7 Cor. 4.

uyt d'midden vanden hoop dese ende dier-ghelijcke
 woorden hoozen roepen: **Ay** verleyders ende bedrie-
 ghers der menschen! hoe vele menschen die licht-
 veerdigh waren in't gheloouen hebt ghy met v paep-
 sche versieringhen ende v zouwkenf-clap in dwalin-
 ghe ghetrocken! **O** hoe vele duyfenden sielen hebt-
 dy met v valsche ende pestilentiale leeringhen inder
 hellen gheworpen! **O** hoe frap sult-dy nu de galghe
 verciereren! ende andere dier-ghelijcke schimpighe
 woorden ende by-namen ghelijck elcks quade lust
 hem inne-gaf wierden met groote hoopen op de heyl-
 liche mannen uyt-gheworpen. Want de vrye or-
 lof die hen sonder vzeese van ghestraft te worden
 opentlijck ghegheuen was / hadde hen alle achter-
 dencken ontnomen. Dan hier moghte ick wel de
 selue Martelaers Christi in't middē van t'ghebasch
 van soo vele rasende honden ghestelt zijnde / ende in
 stillighepdt des herten ende wel gheruste conscien-
 tien hun patientie bewarende / met de woorden onses
 Heeren toe-spreken ende segghen: **Saligh** zijt ghy Matt. 5.
 als de menschen u-lieden vermaledijden ende ver-
 volghen / ende spreken alle quaedt teghen u-lieden
 lieghende om Christus ende sijne Catholijcke Kerc-
 ke wille: verheught ende verblijdt v / want u-lieder
 loon is ouer-bloedigh inden hemel. Want inder
 waerhepdt en inder eeuwighepdt gheluck-saligh zijt
 ghy-lieden / die deur den gheest Godts versterckt
 wesende / in dese glorieuse belijdinghe des gheloofs
 stantachtigh ende onberoert totten eynde toe blijft
 vol-harden.

CAPITTEL III.

Vande disputatie die sy daer hebben ghehad met eenen Calvinist.

De soldaten dan die ghestelt waren om de ghevanghenen te bewaren / siende soo groote menigte der menschen ter poozten uyt-comen ghelopen om te kijcken / hebben om het schip daer de ghevanghenen in waren een sepl ghehanghen / ende niemanden toe-ghelaten te sien / die niet eerst een stuck gheldts en gaue / ghelijck sulcke menschen als sy de ghelegghentheydt hebben tot eenigh ghewin / seer greptigh ende begheerlijck zijn. Alle de ghene dan die een ordtken gheuen wilden / lieten sy binnen het sepl comen om de ghevanghenen te sien / te bespotten / te toe-namen / en in alles hen te verladé met t'ghene dat hen lustede voozdt te stellé. Maer onder andere is al-daer binnen ghecomen een groote vermaerde ketter / Calvinist / de welke heeft met de ghevanghenen begonst vele te disputeren van het hoogh-weerdigh Sacrament des Outaers. Teghen welchen hen dapperlijck ghestelt hebben de twee Pastoors / ende P. Hieronimus de Vicarius vande Kinderbroeders. Het welck sy veur-waer ghedaen hebben met sulcke vierigheydt in't disputeren / ende sulcke sozgh-vuldigheydt om de Catholijcke waerheydt te beschermen / dat hen in het disputeren het sweet ouer-bloedelijck af was loopende / by-sonder P. Lenaerd / de welke gelijk hy wel fraey ter talen was / ende sonderlingh gheleert / heeft in dese disputatie met redene de principaelste gheweest. Daer-en-bouen betoonden de Martelaers Christi soo gheleerdelijck / soo sterckelijck ende soo claerlijck het fundament van hun ghelooue / dat die ketter verwonnen
ende